

UREDBA KOMISIJE (EU) br. 312/2014

od 26. ožujka 2014.

o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 11.,

budući da:

- (1) Hitno dovršenje potpuno funkcionalnog i međusobno povezanog unutarnjeg energetskeg tržišta koje doprinose osiguravanju ponude priuštive i održive energije ekonomiji Unije ključno je za ostvarenje cilja povećavanja konkurentnosti i kako bi se osiguralo da svi potrošači mogu kupiti energiju po najpovoljnijim cijenama.
- (2) Kako bi se postigla bolja integracija tržišta, bitno je da pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža olakšavaju trgovinu plinom između raznih zona uravnoteženja i tako doprinose razvoju likvidnosti tržišta. Ova Uredba stoga uspostavlja usklađena pravila o uravnoteženju na području čitave Unije čiji je cilj pružiti korisnicima mreže sigurnost da će moći upravljati svojim pozicijama uravnoteženja u različitim zonama uravnoteženja u cijeloj Uniji na ekonomski učinkovit i nediskriminirajući način.
- (3) Ovom se Uredbom podržava razvoj konkurentnog kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina u Europskoj uniji koje omogućuje osiguravanje fleksibilnosti plina iz bilo kojeg izvora da bi ga se ponudilo za kupovinu i prodaju putem tržišnih mehanizama kako bi korisnici mreže mogli učinkovito uravnotežiti svoje portfelje uravnoteženja ili kako bi operater transportnog sustava mogao fleksibilno koristiti plin pri uravnoteženju transportne mreže.
- (4) Uredbom (EZ) br. 715/2009 uspostavljaju se nediskriminirajuća pravila za uvjete pristupa transportnim mrežama za prirodni plin s namjerom osiguravanja odgovarajućeg funkcioniranja unutarnjeg tržišta plinom. Tržišna pravila uravnoteženja financijski potiču korisnike mreže na uravnoteženje njihovih portfelja uravnoteženja putem naknada za odstupanja koje odražavaju troškove.
- (5) Korisnici mreže trebaju snositi odgovornost za uravnoteženje svojih predaja i preuzimanja, uz pomoć pravila uravnoteženja napravljenih kako bi potakla kratkotrajno veleprodajno tržište plina i trgovinskih platformi koje su uspostavljene kako bi potpomogle razmjenu plina između korisnika mreže i operatera transportnog sustava. Operateri transportnih sustava obavljaju dodatna uravnoteženja transportnih mreža ako je to potrebno. Pri tome operateri transportnih sustava trebaju poštovati redoslijed prioriteta. Redoslijed prioriteta napravljen je tako da operateri transportnih sustava nabavljaju plin uzimajući u obzir i ekonomske i operativne razloge, koristeći proizvode koji se mogu dostaviti iz najšireg mogućeg raspona izvora, uključujući proizvode koji potječu iz ukupljenog prirodnog plina i skladišnih prostora. Operateri transportnih sustava trebali bi nastojati u što većoj mjeri pokriti svoje potrebe za uravnoteženjem plina kupovinom i prodajom kratkotrajnih standardiziranih proizvoda na kratkoročnom veleprodajnom tržištu plina.
- (6) Kako bi se korisnicima mreže omogućilo uravnoteženje njihovih portfelja uravnoteženja, ovom se Uredbom ujedno određuju minimalni uvjeti za pružanje informacija da bi se mogao primijeniti tržišni režim uravnoteženja. Stoga je cilj protoka informacija omogućenih ovom Uredbom pružiti podršku dnevnom režimu uravnoteženja i nastojati dati informacije koje korisniku mreže omogućuju upravljanje njegovim rizicima i mogućnostima na ekonomičan način.
- (7) Osim što su obvezni štiti poslovno osjetljive informacije, operateri transportnih sustava prema ovoj su Uredbi obvezni štiti povjerljivost informacija i podataka koji su im dostavljeni u svrhu primjene ove Uredbe i ne smiju trećim osobama otkrivati te informacije ni podatke niti bilo koji njihov dio osim u opsegu u kojem su za to zakonom ovlašteni.

⁽¹⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 36.

- (8) Uredba je usvojena na temelju Uredbe (EZ) br. 715/2009 koju dopunjuje i čiji je sastavni dio. Smatra se da upućivanja na Uredbu (EZ) br. 715/2009 u drugim pravnim dokumentima ujedno upućuju i na ovu Uredbu. Ova se Uredba primjenjuje na neizuzete kapacitete velikih novih infrastruktura koje su dobile izuzeće od članka 32. Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili od ranijeg članka 18. Direktive 2003/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ u mjeri u kojoj njezina primjena nema negativnog utjecaja na takvo izuzeće. Ova se Uredba primjenjuje uzimajući u obzir specifičnu prirodu interkonekcija.
- (9) Uredba je donesena u skladu s postupkom propisanim u članku 6. Uredbe (EZ) br. 715/2009. Njom se dodatno usklađuju pravila uravnoteženja koja su propisana člankom 21. Uredbe (EZ) br. 715/2009 kako bi se olakšala razmjena plina.
- (10) Ovom Uredbom obuhvaćene odredbe primjenjuju se na operatere distribucijskih sustava, a cilj im je uskladiti njihove uloge samo tamo gdje je to nužno i u mjeri u kojoj je to nužno za obveznu primjenu tih odredbi.
- (11) Nacionalna regulatorna tijela i operateri transportnog sustava trebaju voditi računa o najboljoj praksi i nastojanjima da se uskladi postupke za primjenu ove Uredbe. Djelujući u skladu s člankom 7. Uredbe (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ Agencija i nacionalna regulatorna tijela obvezni su osigurati da se pravila za uravnoteženje primjenjuju u čitavoj Uniji na najučinkovitiji način.
- (12) Mjere propisane ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog u skladu s člankom 51. Direktive 2009/73/EZ,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavljaju mrežna pravila kojima se propisuju pravila za uravnoteženje, uključujući i pravila u vezi s mrežom o postupcima nominacije, naknadama za odstupanje, postupcima namire povezanim s dnevnim naknadama za odstupanje i operativnom uravnoteženju među mrežama operatera transportnih sustava.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.).

⁽²⁾ Direktiva 2003/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima unutarnjeg tržišta prirodnog plina i ukidanju Direktive 98/30/EZ (SL L 176, 15.7.2003., str. 57.).

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetskih regulatora (SL L 211, 14.8.2009., str. 1.).

Članak 2.

Područje primjene

- Ova se Uredba odnosi na zone uravnoteženja unutar granica Unije.
- Ova se Uredba ne odnosi na zone uravnoteženja u državama članicama koje imaju odstupanje na temelju članka 49. Direktive 2009/73/EZ.
- Uredba se ne primjenjuje na usklađivanje koje je potrebno između dodijeljenih kvota i naknadno utvrđene stvarne potrošnje koja se izvodi iz očitavanja brojila krajnjeg potrošača kada ih se dobije.
- Uredba se ne primjenjuje u hitnim situacijama u kojima operater transportnog sustava primjenjuje specifične mjere koje su definirane mjerodavnim nacionalnim pravilima na temelju Uredbe (EU) br. 994/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom ⁽⁴⁾, prema situaciji.
- Prava i obaveze korisnika mreže koji proizlaze iz ove Uredbe primjenjuju se samo na one korisnike mreže koji su sklopili zakonski obvezujući sporazum, bilo da je riječ o ugovoru o transportu ili o drugom ugovoru, što im omogućuje da predaju trgovinske notifikacije u skladu s člankom 5.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz članka 2. Uredbe (EZ) br. 715/2009, članka 3. Uredbe Komisije (EU) br. 984/2013 od 14. listopada 2013. o uspostavi mrežnog kodeksa za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i dopuni Uredbe (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ te članka 2. Direktive 2009/73/EZ. Osim toga, primjenjuju se sljedeće definicije:

- „zona uravnoteženja” znači ulazno-izlazni sustav na koji se primjenjuje posebni režim uravnoteženja i u kojem se mogu nalaziti i distribucijski sustavi ili neki njihov dio;
- „radnja uravnoteženja” znači radnju koju je poduzeo operater transportnog sustava kako bi promijenio dotok plina u transportnu mrežu ili njegovo otjecanje iz nje, a koja ne uključuje takve radnje u vezi s plinom koji nije obračunat kao preuzet iz sustava i plinom koji operater transportnog sustava koristi za rad sustava;

⁽⁴⁾ SL L 295, 12.11.2010., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 273, 15.10.2013., str. 5.

3. „naknada za uravnoteženje neutralnosti” znači naknadu/naknade koje iznose razliku između iznosa koji su primljeni ili se potražuju od kupaca i iznosa koje je operater transportnog sustava platio ili ih treba platiti zbog izvedbe svojih aktivnosti uravnoteženja, koje treba platiti ili dobiti od odgovarajućih korisnika mreže;
4. „trgovinska platforma” znači elektroničku platformu koju osigurava i kojom upravlja operater trgovinske platforme, a pomoću koje sudionici razmjene mogu objavljivati i prihvaćati, uključujući i pravo na to da ih izmijene ili povuku, ponude za kupnju i ponude za prodaju plina koji je potreban da bi se moglo odgovoriti na kratkotrajne promjene u potražnji i ponudi plina, u skladu s uvjetima koji se primjenjuju na trgovinskoj platformi i na kojoj operater transportnog sustava trguje radi poduzimanja radnji uravnoteženja;
5. „sudionik razmjene” znači korisnika mreže ili operatera transportnog sustava koji ima ugovor s operaterom trgovinske platforme i koji zadovoljava uvjete koje je potrebno zadovoljiti za obavljanje transakcija na trgovinskoj platformi;
6. „platforma za uravnoteženje” znači trgovinsku platformu na kojoj operater transportnog sustava sudjeluje u svim trgovinskim razmjenama;
7. „usluga uravnoteženja” znači uslugu koju pruža operater transportnog sustava putem ugovora za plin koji je potreban da bi se moglo odgovoriti na kratkotrajne promjene u potražnji i ponudi plina, a koja nije kratkotrajni standardizirani proizvod;
8. „potvrđena količina” znači količinu plina koju je operater transportnog sustava potvrdio za protok ili kojoj se treba promijeniti raspored protoka na plinski dan D;
9. „dnevna naknada za odstupanje” znači iznos koji korisnik mreže plaća ili prima u vezi s dnevnom količinom odstupanja;
10. „dnevno mjereno” znači da se količina plina mjeri i prikuplja jedanput tijekom plinskog dana;
11. „mjereno u toku dana” znači da se količina plina mjeri i prikuplja barem dvaput tokom plinskog dana;
12. „nema dnevnih mjerenja” znači da se količina plina mjeri i prikuplja rjeđe od jedanput tijekom plinskog dana;
13. „portfelj uravnoteženja” znači grupiranje predaja i preuzimanja korisnika mreže;
14. „količina notifikacije” znači količinu plina koja se prenosi između operatera transportnog sustava i korisnika mreže ili više korisnika mreže ili portfelja uravnoteženja, ovisno o kontekstu;
15. „kvota” znači količinu plina koju operater transportnog sustava pripisuje korisniku mreže kao predaju ili preuzimanje izraženo u kWh u svrhu utvrđivanja dnevne količine odstupanja;
16. „ciklus renominacije” znači postupak koji provodi operater transportnog sustava kako bi korisniku mreže pružio obavijest o potvrđenim količinama nakon primitka renominacije;
17. „naknada u danu” znači naknadu koju svojem korisniku mreže naplaćuje operater transportnog sustava ili koju on plaća korisniku mreže kao rezultat dnevne obveze;
18. „dnevna obveza” znači skup pravila koja se odnose na predaje i preuzimanja korisnika mreže u plinskom danu, a koja operater transportnog sustava primjenjuje na korisnike mreže;
19. „osnovni slučaj” znači model pružanja informacija kada se informacije o preuzimanjima kada nema dnevnih mjerenja sastoje od predviđanja dan unaprijed i dnevnih predviđanja;
20. „varijanta 1” znači model pružanja informacija u kojem su informacije kada nema dnevnih mjerenja preuzimanja i za dnevna mjerenja preuzimanja utemeljene na dodjeljivanju mjerenih protoka tijekom plinskog dana;
21. „varijanta 2” znači model pružanja informacija kada se informacije kada nema dnevnih mjerenja preuzimanja sastoje od predviđanja dan unaprijed.

POGLAVLJE II.

SUSTAV URAVNOTEŽENJA

Članak 4.

Opća načela

1. Korisnici mreže odgovorni su za uravnoteženje svojih portfelja uravnoteženja kako bi operateri transportnog sustava trebali poduzimati što manje radnji uravnoteženja opisanih u ovoj Uredbi.
2. Pravila uravnoteženja uspostavljena u skladu s ovom Uredbom trebaju odražavati stvarne potrebe sustava, uzimajući u obzir resurse koji su dostupni operaterima transportnog sustava i trebaju poticati korisnike mreže da učinkovito uravnotežuju svoje portfelje uravnoteženja.
3. Korisnici mreže imaju mogućnost sklapanja zakonski obvezujućeg sporazuma s operaterom transportnog sustava koji im omogućuje predavanje trgovinskih notifikacija bez obzira na to jesu li ugovorili transportni kapacitet ili ne.

4. U zoni uravnoteženja u kojoj je aktivno više operatera transportnih sustava, ova se Uredba primjenjuje na sve operatere transportnih sustava unutar te zone uravnoteženja. Ako je odgovornost za održavanje njihovih transportnih mreža uravnoteženima prenesena na neki subjekt, ova se Uredba primjenjuje na taj subjekt u onoj mjeri u kojoj to određuju mjerodavna nacionalna pravila.

Članak 5.

Trgovinske notifikacije i kvote

1. Prijenos plina između dva portfelja uravnoteženja unutar iste zone uravnoteženja obavlja se davanjem i pribavljanjem trgovinskih notifikacija koje se predaju operateru transportnog sustava u vezi s plinskim danom.

2. Vrijeme za predavanje, povlačenje i mijenjanje trgovinskih notifikacija treba definirati operater transportnog sustava u ugovoru o transportu ili u drugom zakonski obvezujućem sporazumu s korisnicima mreže, uzimajući pri tome u obzir vrijeme koje je potrebno za obradu trgovinskih notifikacija. Operater transportnog sustava treba korisnicima mreže omogućiti predavanje trgovinskih notifikacija blizu vremena kada one stupaju na snagu.

3. Operater transportnog sustava mora u najvećoj mogućoj mjeri skratiti vrijeme potrebno za obradu trgovinskih notifikacija. Vrijeme za obradu ne smije trajati dulje od trideset minuta, osim ako vrijeme kada trgovinska notifikacija stupa na snagu omogućuje produljivanje vremena obrade do dva sata.

4. Trgovinska notifikacija treba pružati barem sljedeće informacije:

- (a) plinski dan za koji se plin prenosi;
- (b) identifikacijske podatke portfelja uravnoteženja o kojima je riječ;
- (c) je li riječ o trgovinskoj notifikaciji o davanju ili o pribavljanju;
- (d) količinu notifikacije izraženu u kWh/d za dnevnu količinu notifikacije ili u kWh/h za količinu notifikacije na sat, ovisno o tome koju od njih zahtijeva operater transportnog sustava.

5. Ako operater transportnog sustava primi odgovarajući skup trgovinskih notifikacija o davanju i trgovinskih notifikacija o pribavljanju te ako su količine notifikacija jednake, operater transportnog sustava treba dodijeliti količinu notifikacije navedenim portfeljima uravnoteženja:

- (a) kao preuzimanje u portfelju uravnoteženja korisnika mreže koji daje trgovinsku notifikaciju o davanju; i

- (b) kao predaju u portfelju uravnoteženja korisnika mreže koji daje trgovinsku notifikaciju o pribavljanju.

6. Ako količine notifikacija spomenute u stavku 5. nisu jednake, operater transportnog sustava treba ili dodijeliti manju količinu notifikacije navedenu u relevantnoj trgovinskoj notifikaciji ili odbiti obje trgovinske notifikacije. Pravilo koje se primjenjuje određuje operater transportnog sustava u mjerodavnom ugovoru o transportu ili u drugom zakonski obvezujućem sporazumu.

7. Pružatelja usluge ne smije se onemogućavati u djelovanju u ime korisnika mreže u svrhu stavka 5., ako je to djelovanje prethodno odobrio operater transportnog sustava.

8. Korisnik mreže može predati trgovinsku notifikaciju na plinski dan bez obzira na to je li on podnio nominaciju za taj plinski dan.

9. Članci 1. do 8. odnose se, *mutatis mutandis*, na operatere transportnih sustava koji trguju u skladu s člankom 6. stavkom 3. točkom (a).

POGLAVLJE III.

OPERATIVNO URAVNOTEŽENJE

Članak 6.

Opće odredbe

1. Operater transportnog sustava poduzima radnje uravnoteženja u sljedeće svrhe:

- (a) da bi održavao transportnu mrežu unutar njezinih operativnih granica;
- (b) da bi na kraju dana postigao poziciju operativne akumulacije u transportnoj mreži koja je različita od one koju se očekivalo na temelju očekivanih predaja i preuzimanja za taj plinski dan, u skladu s ekonomičnim i učinkovitim radom transportne mreže.

2. Pri poduzimanju radnji uravnoteženja, operater transportnog sustava uzima u obzir sljedeće u vezi sa zonom uravnoteženja:

- (a) procjene samog operatera transportnog sustava u pogledu potražnje za plinom tijekom plinskog dana za koji se razmatraju radnje uravnoteženja;
- (b) informacije o nominacijama i kvotama te o izmjerenom protoku plina;
- (c) tlakove plina u cijeloj transportnoj mreži/transportnim mrežama.

3. Operater transportnog sustava poduzima radnje uravnoteženja na sljedeće načine:

(a) kupovinom i prodajom kratkoročnih standardiziranih proizvoda na trgovinskoj platformi; i/ili

(b) korištenjem usluga uravnoteženja.

4. Pri poduzimanju radnji uravnoteženja, operater transportnog sustava uzima u obzir sljedeća načela:

(a) radnje uravnoteženja treba poduzimati na nediskriminirajućem temelju;

(b) radnje uravnoteženja trebaju uzimati u obzir sve obveze operatera transportnih sustava da upravljaju ekonomičnom i učinkovitom transportnom mrežom.

Članak 7.

Kratkotrajni standardizirani proizvodi

1. Kratkotrajni standardizirani proizvodi razmjenjuju se za dostavu unutar jednog dana ili za dan unaprijed sedam dana tjedno u skladu s mjerodavnim pravilima za trgovinsku platformu kako su ih definirali operater trgovinske platforme i operater transportnog sustava.

2. Početni sudionik razmjene sudionik je razmjene koji objavljuje ponudu za kupnju ili za prodaju u svrhu razmjene na trgovinskoj platformi, a prihvaćajući sudionik razmjene sudionik je razmjene koji je prihvati.

3. Kada se trguje nazivnim proizvodom:

(a) jedan sudionik razmjene daje trgovinsku notifikaciju o pribavljanju, a drugi trgovinsku notifikaciju o davanju;

(b) obje trgovinske notifikacije trebaju navesti količinu plina koja se prenosi sa sudionika razmjene koji daje notifikaciju o davanju na sudionika razmjene koji daje trgovinsku notifikaciju o pribavljanju;

(c) kada se koristi količina notifikacije na sat, ona se primjenjuje ravnomjerno na sve preostale sate plinskog dana od određenog vremena početka i jednaka je nuli za sve sate prije tog vremena početka.

4. Kada se trguje lokacijskim proizvodom:

(a) operater transportnog sustava odredit će relevantna ulazna i izlazna mjesta ili skupine koje se može koristiti;

(b) svi uvjeti navedeni u stavku 3. trebaju biti zadovoljeni;

(c) početni sudionik razmjene mijenja količinu plina koja treba biti dostavljena u transportnu mrežu ili preuzeta iz nje na određenom ulaznom ili izlaznom mjestu za količinu koja je

jednaka količini notifikacije i pruža dokaze operateru transportnog sustava da je količina izmijenjena u skladu s time.

5. Kada se trguje vremenskim proizvodom:

(a) uvjeti navedeni u stavku 3. točkama (a) i (b) trebaju biti zadovoljeni;

(b) količina notifikacije na sat primjenjuje se na sate plinskog dana od određenog vremena početka do određenog vremena završetka i jednaka je nuli za sve sate prije tog vremena početka i nakon vremena završetka.

6. Kada se trguje vremenskim lokacijskim proizvodom trebaju biti zadovoljeni uvjeti navedeni u stavku 4. točkama (a) i (c) te u stavku 5.

7. Pri uspostavljanju kratkotrajnih standardiziranih proizvoda, operateri transportnih sustava iz susjednih zona uravnoteženja trebaju surađivati kako bi odredili relevantne proizvode. Svaki operater transportnog sustava obavijestit će bez nepotrebnih odlaganja relevantne operatere trgovinskih platformi o rezultatima takve suradnje.

Članak 8.

Usluge uravnoteženja

1. Operater transportnog sustava ima pravo na pribavljanje usluga uravnoteženja za one situacije u kojima kratkotrajni standardizirani proizvodi neće biti u stanju pružiti ili nije vjerojatno da bi bili u stanju pružiti potreban odgovor koji bi održao transportnu mrežu u okviru njezinih radnih ograničenja ili ako razmjena kratkotrajnih standardiziranih proizvoda nije likvidna.

2. Radi poduzimanja radnji uravnoteženja korištenjem usluga uravnoteženja, kada operater transportnog sustava pribavlja te usluge uravnoteženja, treba uzeti u obzir barem sljedeće:

(a) kako će usluge uravnoteženja održavati transportnu mrežu u okviru njezinih radnih ograničenja;

(b) kakav je odnos vremena reakcije usluga uravnoteženja u usporedbi s vremenom reakcije nekog dostupnog kratkotrajnog standardiziranog proizvoda;

(c) procijenjeni trošak nabave i korištenja usluga uravnoteženja u usporedbi s procijenjenim troškom korištenja nekog dostupnog kratkotrajnog standardiziranog proizvoda;

(d) područje na kojem plin treba biti dostavljen;

(e) uvjete za kvalitetu plina operatera transportnog sustava;

(f) u kojoj mjeri pribavljanje i korištenje usluga uravnoteženja može utjecati na likvidnost kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina.

3. Usluge uravnoteženja pribavljaju se na tržišni način, u transparentnom i nediskriminirajućem postupku javne nabave u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravilima, a pogotovo:

(a) prije bilo kakvog obvezivanja ugovorom za uslugu uravnoteženja operater transportnog sustava treba objaviti neograničavajući poziv na iskaz interesa u kojem navodi svrhu, opseg i upute u vezi s time za ponuđače, kako bi im se omogućilo sudjelovanje u postupku ponude;

(b) rezultate se objavljuje štiteći pritom povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija, a svakom se ponuđaču javljaju pojedinačni rezultati.

4. U posebnim okolnostima nacionalno regulatorno tijelo može odobriti transparentan i nediskriminirajući postupak koji nije javni natječaj.

5. Trajanje usluge uravnoteženja ne smije biti dulje od jedne godine, a datum početka treba biti u roku od dvanaest mjeseci od preuzete obveze ugovornih stranaka u vezi s tom uslugom, osim ako je nacionalno regulatorno tijelo odlukom dopustilo dulje trajanje usluge uravnoteženja.

6. Operater transportnog sustava svake godine treba revidirati korištenje svojih usluga uravnoteženja kako bi procijenio bi li dostupni kratkotrajni standardizirani proizvodi bolje zadovoljili njegove radne potrebe i može li se za iduću godinu smanjiti korištenje usluga uravnoteženja.

7. Operater transportnog sustava treba svake godine objaviti informacije o nabavljenim uslugama uravnoteženja i troškovima u vezi s time.

Članak 9.

Redoslijed prioriteta

1. U skladu s načelima navedenim u članku 6. stavku 4., kada odlučuje o odgovarajućim radnjama uravnoteženja, operater transportnog sustava treba:

(a) davati prednost korištenju nazivnih proizvoda gdje je to prikladno i u mjeri u kojoj je to prikladno, u odnosu na sve druge dostupne kratkotrajne standardizirane proizvode;

(b) koristiti druge kratkoročne standardizirane proizvode kada su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

1. lokacijske proizvode kada su, kako bi se transportnu mrežu zadržalo unutar njezinih radnih ograničenja, potrebne promjene protoka plina na određenim ulaznim i/ili izlaznim mjestima i/ili kada je potrebno da one počnu od određenog vremenskog razdoblja tijekom plinskog dana;

2. vremenske proizvode kada su, kako bi se transportnu mrežu zadržalo unutar njezinih radnih ograničenja, potrebne promjene protoka plina u određenom vremenskom razdoblju tijekom plinskog dana. Operater transportnog sustava treba koristiti vremenske proizvode samo kada bi to bilo ekonomičnije i učinkovitije nego kupovina i prodaja kombinacije nazivnih proizvoda ili lokacijskih proizvoda;

3. vremenske lokacijske proizvode kada su, kako bi se transportnu mrežu zadržalo unutar njezinih radnih ograničenja, potrebne promjene protoka plina na određenim ulaznim i/ili izlaznim mjestima i u određenom vremenskom razdoblju tijekom plinskog dana. Operater transportnog sustava treba koristiti vremenske lokacijske proizvode samo kada bi to bilo ekonomičnije i učinkovitije nego kupovina i prodaja kombinacije lokacijskih proizvoda;

(c) koristiti usluge uravnoteženja samo kada, prema procjeni tog operatera transportnog sustava, kratkoročni standardizirani proizvodi neće biti u stanju pružiti ili nije vjerojatno da bi bili u stanju pružiti potreban odgovor koji bi održao transportnu mrežu u okviru njezinih operativnih ograničenja.

Operater transportnog sustava u okviru odgovarajućih razina redoslijeda prioriteta navedenih u točkama (a) do (c) uzima u obzir isplativost.

2. Pri trgovini kratkoročnim standardiziranim proizvodima, operater transportnog sustava, kad je to moguće i u mjeri u kojoj je to moguće, treba dati prednost korištenju proizvoda unutar jednog dana u odnosu na proizvode za dan unaprijed.

3. Operater transportnog sustava može zatražiti odobrenje nacionalnog regulatornog tijela za trgovinu u susjednoj zoni uravnoteženja te za transportiranje plina u nju i iz nje umjesto da trguje nazivnim proizvodima i/ili lokacijskim proizvodima u svojoj vlastitoj zoni/svojim vlastitim zonama uravnoteženja. Pri odlučivanju o dodjeli odobrenja nacionalno regulatorno tijelo može razmatrati i drugačija rješenja kako bi poboljšalo funkcioniranje domaćeg tržišta. Operater transportnog sustava i nacionalno regulatorno tijelo godišnje razmatraju uvjete koji će se primjenjivati. Korištenje te radnje uravnoteženja ne smije korisnicima mreže ograničiti pristup kapacitetima ni korištenje kapaciteta na tom priključnom mjestu.

4. Operater transportnog sustava treba godišnje objavljivati informacije o troškovima, učestalosti i količini radnji uravnoteženja poduzetih u skladu sa svakim od uvjeta navedenih u stavku 1. i radnji uravnoteženja poduzetih u skladu sa stavkom 3.

Članak 10.**Trgovinska platforma**

1. Kako bi nabavio kratkotrajne standardizirane proizvode, operater transportnog sustava treba trgovati na trgovinskoj platformi koja zadovoljava sve sljedeće kriterije:

- (a) pruža dovoljnu podršku tijekom plinskog dana i korisnicima mreže za trgovinu i operaterima transportnog sustava za poduzimanje odgovarajućih radnji uravnoteženja pomoću trgovine relevantnim kratkotrajnim standardiziranim proizvodima;
- (b) pruža transparentan i nediskriminirajući pristup;
- (c) pruža usluge na osnovi jednakog tretmana;
- (d) osigurava anonimno trgovanje barem dok transakcija nije zaključena;
- (e) pruža detaljan pregled trenutnih ponuda za kupnju i za prodaju svim sudionicima u trgovini;
- (f) brine se da je operater transportnog sustava obaviješten o svim razmjenama.

2. Operater transportnog sustava treba nastojati osigurati da barem jedna trgovinska platforma zadovoljava kriterije navedene u stavku 1. Kada operater transportnog sustava nije u stanju osigurati da barem jedna trgovinska platforma zadovoljava te kriterije, on treba poduzeti potrebne mjere kako bi se uspostavila platforma uravnoteženja ili zajednička platforma uravnoteženja kao što je navedeno u članku 47.

3. Po završetku svake razmjene, operater trgovinske platforme treba sudionicima razmjene dati dovoljno podataka kako bi mogli potvrditi razmjenu.

4. Sudionik razmjene odgovoran je za slanje trgovinske notifikacije operateru transportnog sustava kao što je definirano u članku 5., osim ako je ta odgovornost dodijeljena operateru trgovinske platforme ili trećoj osobi u skladu s mjerodavnim pravilima trgovinske platforme.

5. Operater trgovinske platforme treba:

- (a) nakon svake razmjene bez nepotrebnih odlaganja objaviti razvoj marginalne kupovne cijene i marginalne prodajne cijene; ili
- (b) osigurati operateru transportnog sustava informacije u kojima operater transportnog sustava odlučuje objaviti razvoj marginalne kupovne cijene i marginalne prodajne cijene. Operater transportnog sustava objavljuje te informacije bez nepotrebnih odlaganja.

Kada se u istoj zoni uravnoteženja nalazi više operatera trgovinske platforme, primjenjuje se točka (b).

6. Operater trgovinske platforme dopušta korisnicima mreže razmjenu na toj trgovinskoj platformi samo ako oni imaju pravo davati trgovinske notifikacije.

7. Operater transportnog sustava dužan je bez nepotrebnih odlaganja obavijestiti operatera trgovinske platforme ako korisnik mreže izgubi pravo na trgovinske notifikacije u skladu s mjerodavnim ugovornim dogovorom na snazi, a to onda rezultira obustavom prava korisnika mreže na trgovanje na trgovinskoj platformi, ne utječući pritom na druge mjere koje mogu biti dostupne operateru trgovinske platforme u takvom slučaju u skladu s mjerodavnim pravilima trgovinske platforme.

Članak 11.**Poticaji**

1. Kako bi potaklo likvidnost kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina, nacionalno regulatorno tijelo može poticati operatera transportnog sustava da učinkovito poduzima radnje uravnoteženja ili da maksimizira poduzimanje radnji uravnoteženja putem kratkotrajnih standardiziranih proizvoda.

2. Operater transportnog sustava može predati na odobrenje nacionalnom regulatornom tijelu mehanizam poticaja koji je u skladu s općim načelima navedenim u ovoj Uredbi.

3. Prije podnošenja prijedloga navedenog u stavku 2., operater transportnog sustava može se savjetovati s dionicima o svojoj inicijativi ili o zahtjevu nacionalnog regulatornog tijela.

4. Mehanizam poticaja treba:

- (a) biti utemeljen na performansama operatera transportnog sustava putem ograničenih plaćanja operateru transportnog sustava za nadilaženje performansi i plaćanja operatera transportnog sustava za podbacivanje performansi koje se mjere u odnosu na unaprijed određene ciljane performanse koje mogu obuhvaćati, između ostalog, i ciljane troškove;
- (b) uzeti u obzir sredstva koja su operateru transportnog sustava dostupna za kontroliranje performansi;
- (c) osigurati da njegova primjena točno odražava raspodjelu odgovornosti između uključenih strana;
- (d) biti prilagođen razvojnom stanju relevantnog tržišta plina u kojem će se primjenjivati;
- (e) redovito prolaziti reviziju koju provodi nacionalno regulatorno tijelo u bliskoj suradnji s operaterom transportnog sustava i u kojoj ocjenjuju gdje bi i u kolikoj mjeri bilo potrebno nešto izmijeniti.

POGLAVLJE IV.

NOMINACIJE

Članak 12.

Opće odredbe

1. Količina plina koju se navodi u nominaciji i renominaciji treba biti izražena u kWh/d za dnevne nominacije i renominacije ili u kWh/h za nominacije i renominacije na sat.
2. Operater transportnog sustava može od korisnika mreže zahtijevati da daju dodatne informacije o nominacijama i renominacijama uz one koje su kao uvjeti navedene u ovoj Uredbi, uključujući, između ostalog, točno, ažurirano i dovoljno detaljno predviđanje očekivanih predaja i preuzimanja u skladu sa specifičnim potrebama operatera transportnog sustava za te aktivnosti uravnoteženja.
3. Članci 13. do 16. koji se odnose na nominacije i renominacije izdvojenih proizvoda za kapacitete primjenjuju se *mutatis mutandis* na pojedine nominacije i renominacije za pakete proizvoda za kapacitete. Operateri transportnih sustava surađuju u svrhu primjene pravila nominacije i renominacije za pakete proizvoda za kapacitete na priključnim mjestima.
4. Članak 15. stavak 3. i članak 17. stavak 1. ne dovode u pitanje pravilo o minimalnom prekidu zadanih rokova koje se spominje u članku 22. Uredbe Komisije (EU) br. 984/2013 od 14. listopada 2013. kojom se uspostavljaju mrežna pravila za mehanizme dodjele kapaciteta u sustavima za transport plina i dopunskoj Uredbi (EZ) br. 715/2009.

Članak 13.

Informacije o nominacijama i renominacijama na priključnim mjestima

Nominacije i renominacije koje korisnici mreže daju operaterima transportnih sustava u vezi s priključnim mjestima trebaju sadržavati najmanje sljedeće informacije:

1. identifikacijske podatke priključnog mjesta;
2. smjer protoka plina;
3. identifikacijske podatke korisnika mreže ili, ako je primjenjivo, identifikacijske podatke njegovog portfelja uravnoteženja;
4. identifikacijske podatke druge ugovorne strane korisnika mreže ili, ako je primjenjivo, identifikacijske podatke njezina portfelja uravnoteženja;
5. vrijeme početka i kraja protoka plina za koje se predaje nominaciju ili renominaciju;
6. plinski dan D;

7. količinu plina za koju se traži transport.

Članak 14.

Postupak nominacije na priključnim mjestima

1. Korisnik mreže ima pravo operateru transportnog sustava dati nominaciju za plinski dan D najkasnije do roka za nominaciju na plinski dan D-1. Rok za nominaciju je 13.00 UTC (kod zimskog računanja vremena) ili 12.00 UTC (kod ljetnog računanja vremena) na plinski dan D-1.
2. Operater transportnog sustava uzima u obzir zadnju nominaciju koju je dobio od korisnika mreže prije isteka roka za nominaciju.
3. Operater transportnog sustava šalje obavijest o potvrđenim količinama odgovarajućim korisnicima mreže najkasnije do roka za potvrdu na plinski dan D-1. Rok za potvrdu je 15.00 UTC (kod zimskog računanja vremena) ili 14.00 UTC (kod ljetnog računanja vremena) na plinski dan D-1.
4. Operateri transportnog sustava s obje strane priključnog mjesta mogu se složiti da ponude ciklus prednominacije u kojem:
  - (a) korisnici mreže nemaju obvezu predavanja notifikacija;
  - (b) korisnici mreže ne smiju operaterima transportnih sustava predati nominacije za plinski dan D nakon 12.00 UTC (kod zimskog računanja vremena) ili nakon 11.00 UTC (kod ljetnog računanja vremena) na plinski dan D-1;
  - (c) operater transportnog sustava treba odgovarajućim korisnicima mreže poslati poruku u vezi obrađenih količina najkasnije do 12.30 UTC (kod zimskog računanja vremena) ili do 11.30 UTC (kod ljetnog računanja vremena) na plinski dan D-1.
5. U nedostatku valjane nominacije koju je korisnik mreže poslao prije roka za nominaciju, odgovarajući operateri transportnih sustava primijenit će zadano pravilo notifikacije koje je dogovoreno između tih operatera transportnih sustava. Zadano nominacijsko pravilo koje je na snazi na priključnom mjestu treba biti dostupno korisnicima mreža operatera transportnih sustava.

Članak 15.

Postupak renominacije na priključnim mjestima

1. Korisnik mreže ima pravo predavati renominacije u roku za renominacije koji počinje teći odmah nakon roka za potvrdu i prestaje teći najranije 3 sata prije kraja plinskog dana D. Operater transportnog sustava treba započeti ciklus renominacije na početku svakog sata tijekom razdoblja renominacije.

2. Operater transportnog sustava u ciklusu renominacije treba uzeti u obzir zadnju renominaciju koju je dobio od korisnika mreže prije početka ciklusa renominacije.

3. Operater transportnog sustava treba poslati obavijest o potvrđenim količinama odgovarajućim korisnicima mreže u roku od dva sata od početka svakog ciklusa renominacije. Vrijeme početka stvarne promjene protoka plina je dva sata od početka ciklusa renominacije, osim ako:

- (a) korisnik mreže zatraži kasnije vrijeme; ili
- (b) operater transportnog sustava dopusti ranije vrijeme.

4. Smatra se da se svaka promjena protoka plina događa na početku svakog sata.

Članak 16.

Posebne odredbe na priključnim mjestima

1. Kada na priključnom mjestu istodobno postoje dnevne nominacije i renominacije te nominacije i renominacije na sat, operateri transportnih sustava i nacionalna regulatorna tijela se (po potrebi) mogu savjetovati s dionicima u svrhu odlučivanja trebaju li s obje strane tog priključnog mjesta biti podnesene usklađene nominacije i renominacije. U savjetovanju treba uzeti u obzir barem sljedeće:

- (a) financijski učinak na operatere transportnih sustava i korisnike mreže;
- (b) učinak na prekograničnu trgovinu;
- (c) učinak na dnevni režim uravnoteženja na priključnim mjestima.

2. Nakon savjetovanja predložene promjene, ako ih ima, trebaju odobriti nacionalna regulatorna tijela. Kada se predložene promjene odobre, operateri transportnih sustava će u skladu s njima izmijeniti postojeće sporazume o priključivanju i ugovore o transportu ili druge zakonski obvezujuće sporazume te objaviti te izmjene.

Članak 17.

Odbijanje nominacija i renominacija ili izmjene zatražene količine plina na priključnim mjestima

1. Operater transportnog sustava može odbiti:
- (a) nominaciju ili renominaciju najkasnije dva sata nakon roka za nominaciju ili početka ciklusa renominacije u sljedećim slučajevima:
    - i. ako njezin sadržaj ne zadovoljava uvjete;
    - ii. ako ju je predao neki drugi subjekt, a ne korisnik mreže;

- iii. ako bi prihvaćanje dnevnih nominacija ili renominacija rezultiralo negativnom impliciranom nominacijom protoka;

- iv. ako premašuje dodijeljeni kapacitet korisnika mreže;

(b) renominaciju najkasnije dva sata nakon početka ciklusa renominacije u sljedećim dodatnim slučajevima:

- i. ako premašuje dodijeljeni kapacitet korisnika mreže za preostale sate, osim ako je ta renominacija predana kako bi se zatražilo prekidivi kapacitet ako ga operater transportnog sustava nudi;
- ii. ako bi prihvaćanje renominacije na sat rezultiralo očekivanom promjenom protoka plina prije kraja ciklusa renominacije.

2. Operater transportnog sustava ne može odbiti nominaciju i renominaciju korisnika mreže samo na temelju toga da planirane predaje tog korisnika mreže nisu jednake njegovim planiranim preuzimanjima.

3. U slučaju odbijanja renominacije operater transportnog sustava koristi zadnju potvrđenu količinu korisnika mreže, ako je ima.

4. Ne dovodeći u pitanje specifične uvjete koji se primjenjuju na prekidivi kapacitet i kapacitet koji podliježe pravilima za upravljanje zagušenjem, operater transportnog sustava može u načelu promijeniti samo nominacijom ili renominacijom zatraženu količinu plina u slučaju izuzetnih događaja i u hitnim situacijama u kojima postoji očita opasnost za sigurnost i stabilnost sustava. Operateri transportnih sustava obavještavaju nacionalno regulatorno tijelo o takvim radnjama koje su poduzeli.

Članak 18.

Postupak nominacije i renominacije na mjestima koja nisu priključna mjesta

1. Nacionalno regulatorno tijelo treba, ako to nije već utvrđeno, nakon savjetovanja s operaterom transportnog sustava, odlučiti na kojim su mjestima koja nisu priključna mjesta potrebne nominacije i renominacije.

2. Kada su nominacije i renominacije potrebne na mjestima koja nisu priključna mjesta, primjenjuju se sljedeća načela:

- (a) korisnici mreže imaju pravo predati renominacije za plinski dan;
- (b) operater transportnog sustava potvrđuje ili odbija predane nominacije i renominacije uzimajući u obzir vremenski plan o kojem je riječ u članku 17.

POGLAVLJE V.

DNEVNE NAKNADE ZA OdstUPANJA

Članak 19.

Opće odredbe

1. Korisnici mreže moraju plaćati ili imaju pravo dobiti (prema situaciji) dnevne naknade za odstupanja, ovisno o njihovoj dnevnoj količini odstupanja za svaki plinski dan.

2. Dnevne naknade za odstupanja odvojeno se izražavaju na fakturama operatera transportnog sustava prema korisnicima mreže.

3. Dnevna naknada za odstupanje treba odražavati troškove i uzeti u obzir cijene koje su u vezi s radnjama uravnoteženja operatera transportnog sustava, ako ih ima, te malu prilagodbu navedenu u članku 22. stavku 6.

Članak 20.

Metodologija za izračunavanje dnevne naknade za odstupanje

1. Operater transportnog sustava predaje metodologiju za izračunavanje dnevne naknade za odstupanje koja će se koristiti u njegovoj zoni uravnoteženja na odobrenje nacionalnom regulatornom tijelu.

2. Po odobrenju, metodologija za izračunavanje dnevne naknade za odstupanje objavljuje se na relevantnom mrežnom mjestu. Svako njezino ažuriranje treba pravodobno objaviti.

3. Metodologija za izračunavanje dnevne naknade za odstupanje definira:

(a) izračunavanje dnevne količine odstupanja koja se spominje u članku 21.;

(b) izvođenje primjenjive cijene koja se spominje u članku 22.; i

(c) bilo koji drugi potreban parametar.

Članak 21.

Izračunavanje dnevne količine odstupanja

1. Operater transportnog sustava izračunava dnevnu količinu odstupanja za portfelj uravnoteženja svakog korisnika mreže za svaki plinski dan prema sljedećoj formuli:

dnevna količina odstupanja = predaje – preuzimanja

2. Izračunavanje dnevne količine odstupanja prilagođava se u skladu s time kada:

(a) nudi se usluga fleksibilnosti operativne akumulacije; i/ili

(b) postoji neki dogovor prema kojem korisnici mreže daju plin, uključujući i plin u naravi, za pokrivanje:

i. plina koji nije obračunat kao preuzet iz sustava, kao što su gubici, pogreške pri mjerenju; i/ili

ii. plina koji operater transportnog sustava koristi za rad sustava, kao što je plin koji se koristi kao gorivo.

3. Kada je zbroj predaja korisnika mreže za plinski dan jednak zbroju njegovih preuzimanja za taj plinski dan, smatra se da je korisnik mreže uravnotežen za taj plinski dan.

4. Kada zbroj predaja korisnika mreže za plinski dan nije jednak zbroju njegovih preuzimanja za taj plinski dan, smatra se da korisnik mreže nije uravnotežen za taj plinski dan i primjenjuju se dnevne naknade za odstupanja u skladu s člankom 23.

5. Operater transportnog sustava u skladu s člankom 37. treba korisniku mreže dati podatke o svojim početnim i konačnim dnevnim količinama odstupanja.

6. Dnevna naknada za odstupanje temelji se na konačnoj dnevnoj količini odstupanja.

Članak 22.

Primjenjiva cijena

1. Za potrebe izračunavanja dnevne naknade za odstupanje kako je određena člankom 23., primjenjiva cijena određivat će se na sljedeći način:

(a) marginalna prodajna cijena kada je dnevna količina odstupanja pozitivna (tj. predaje korisnika mreže za taj plinski dan premašuju njegova preuzimanja za taj plinski dan); ili

(b) marginalna kupovna cijena kada je dnevna količina odstupanja negativna (tj. preuzimanja korisnika mreže za taj plinski dan premašuju njegove predaje za taj plinski dan).

2. Marginalna prodajna cijena i marginalna kupovna cijena izračunavaju se za svaki plinski dan u skladu sa sljedećim odredbama:

(a) marginalna prodajna cijena niža je od:

i. najniže cijene svih prodaja nazivnih proizvoda u kojima operater transportnog sustava sudjeluje u toku plinskog dana; ili

ii. ponderirane prosječne cijene plina za taj plinski dan umanjene za malu prilagodbu;

(b) marginalna kupovna cijena viša je od:

- i. najviše cijene svih kupovina nazivnih proizvoda u kojima operater transportnog sustava sudjeluje u toku plinskog dana; ili
  - ii. ponderirane prosječne cijene plina za taj plinski dan uvećane za malu prilagodbu.
3. U svrhu određivanja marginalne prodajne cijene, marginalne kupovne cijene i ponderirane prosječne cijene, razmjene u vezi s njima trebaju se obavljati na trgovinskim platformama koje je operater transportnog sustava unaprijed identificirao te koje je odobrilo nacionalno regulatorno tijelo. Ponderirana prosječna cijena je energetska ponderirana prosječna cijena u trgovini nazivnim proizvodima koja se obavlja na virtualnom tržištu u toku plinskog dana.

4. Definirat će se zadano pravilo za slučaj da stavak 2. točke (a) i (b) ne dopuštaju izvođenje marginalne prodajne cijene i/ili marginalne kupovne cijene.

5. Ako to odobri nacionalno regulatorno tijelo, cijena lokacijskih proizvoda može se uzeti u obzir za određivanje marginalne prodajne cijene, marginalne kupovne cijene i ponderirane prosječne cijene kada to predloži operater transportnog sustava, uzimajući pritom u obzir odgovarajući opseg u kojem operater transportnog sustava koristi lokacijske proizvode.

6. Mala prilagodba treba imati sljedeća svojstva:

- (a) poticati korisnike mreže da uravnoteže svoje predaje i preuzimanja;
- (b) biti osmišljena i primjenjivati se na nediskriminirajući način kako:
  - i. ne bi sprječavala ulazak na tržište;
  - ii. ne bi sprječavala razvoj konkurentnih tržišta;
- (c) ne smije imati negativan utjecaj na prekograničnu trgovinu;
- (d) ne smije rezultirati pretjeranom financijskom izloženošću korisnika mreže dnevnim naknadama za odstupanja.

7. Vrijednost male prilagodbe pri određivanju marginalne kupovne cijene i marginalne prodajne cijene može se razlikovati. Vrijednost male prilagodbe ne smije premašiti deset posto ponderirane prosječne cijene, osim ako taj operater transportnog sustava to može opravdati pred nacionalnim regulatornim tijelom i ako ono to odobri u skladu s člankom 20.

Članak 23.

Dnevna naknada za odstupanje

1. Kako bi izračunao dnevne naknade za odstupanje za svakog korisnika mreže, operater transportnog sustava množi

dnevnu količinu odstupanja korisnika mreže s primjenjivom cijenom određenom u skladu s člankom 22.

2. Dnevna naknada za odstupanje primjenjuje se na sljedeći način:

(a) ako je dnevna količina odstupanja korisnika mreže za plinski dan pozitivna, smatra se da je korisnik mreže prodao plin operateru transportnog sustava u količini ekvivalentnoj dnevnoj količini odstupanja i stoga ima pravo od operatera transportnog sustava dobiti kredit u pogledu dnevnih naknada za odstupanje; i

(b) ako je dnevna količina odstupanja korisnika mreže za plinski dan negativna, smatra se da je korisnik mreže kupio plin od operatera transportnog sustava u količini ekvivalentnoj dnevnoj količini odstupanja i stoga treba operateru transportnog sustava platiti dnevne naknade za odstupanje.

POGLAVLJE VI.

DNEVNE OBVEZE

Članak 24.

Opće odredbe

1. Operater transportnog sustava ima pravo primjenjivati dnevne obveze samo kako bi potaknuo korisnike mreže da upravljaju svojom dnevnim pozicijom kako bi osigurali integritet transportne mreže sustava i minimizirali potrebu za poduzimanjem radnji uravnoteženja.

2. Kada se od operatera transportnog sustava traži da korisnicima mreže osigura informacije koje će im omogućiti upravljanje njihovim izlaganjima u vezi s dnevnim pozicijama, on ih je obvezan redovito osiguravati. Tamo gdje je to primjenjivo, te će se informacije osiguravati na zahtjev koji svaki korisnik mreže predaje jedanput.

Članak 25.

Vrste dnevnih obveza

Postoje tri vrste dnevnih obveza i svaka od njih potiče korisnika mreže na ostvarivanje specifičnog cilja navedenog u ovom članku:

1. Dnevna obveza koja se odnosi na čitav sustav

osmišljena je kako bi potaknula korisnike mreže da transportnu mrežu održavaju unutar njezinih radnih ograničenja i određuje sljedeće:

(a) radna ograničenja transportne mreže unutar kojih ona mora ostati;

(b) radnje koje korisnici mreže mogu poduzeti kako bi transportna mreža ostala unutar radnih ograničenja;

- (c) posljedične radnje uravnoteženja operatera transportnog sustava kada se približava radnim ograničenjima transportnog sustava ili ih dosiže;
- (d) pripisivanje troškova i/ili prihoda korisnicima mreže i/ili posljedica za dnevne pozicije tih korisnika mreže koje su rezultat radnji uravnoteženja koje je poduzeo operater transportnog sustava;
- (e) naknada povezana s time temelji se na pojedinačnoj dnevnoj poziciji korisnika mreže.

2. Dnevna obveza portfelja uravnoteženja

osmišljena je kako bi potaknula korisnike mreže da održe svoju pojedinačnu poziciju tijekom plinskog dana u unaprijed definiranom opsegu i određuje sljedeće:

- (a) za svaki portfelj uravnoteženja određuje raspon unutar kojeg taj portfelj uravnoteženja treba ostati;
- (b) kako se određuje prethodno spomenuti raspon;
- (c) posljedice za korisnike mreže koji ne ostaju u okviru definiranog raspona i, kada je to prikladno, detalje o tome kako se izvode odgovarajuće naknade;
- (d) naknada povezana s time temelji se na pojedinačnoj dnevnoj poziciji korisnika mreže.

3. Dnevna obveza u vezi s ulazno-izlaznim mjestom

osmišljena je kako bi osigurala poticaje korisnicima mreže za ograničavanje protoka plina ili varijacija protoka plina u posebnim uvjetima na specifičnim ulazno-izlaznim mjestima i određuje sljedeće:

- (a) ograničenja u protoku plina i/ili u varijaciji protoka plina;
- (b) ulazna i/ili izlazna mjesta ili skupine ulaznih i/ili izlaznih mjesta na koje se takva ograničenja primjenjuju;
- (c) uvjete pod kojima se takva ograničenja primjenjuju;
- (d) posljedice nepoštivanja takvih ograničenja.

Ta je obveza dodatak svim drugim sporazumima s krajnjim potrošačima koji sadrže, između ostalog, lokalizirana specifična ograničenja i obveze u vezi s fizičkim protokom plina.

Članak 26.

Uvjeti dnevnih obveza

1. Operater transportnog sustava može predložiti nacionalnom regulatornom tijelu dnevnu obvezu ili njezinu izmjenu.

U njoj se mogu kombinirati svojstva različitih vrsta dnevnih obveza opisanih u članku 25. ako prijedlog zadovoljava kriterije navedene u stavku 2. Pravo predlaganja operatera transportnog sustava ne utječe na pravo nacionalnog regulatornog tijela da samoinicijativno donese odluku.

2. Svaka dnevna obveza treba zadovoljiti sljedeće kriterije:

- (a) dnevna obveza i dnevna naknada koja je povezana s njom, ako postoje, ne smiju predstavljati nepotrebne prepreke prekograničnoj trgovini i ulasku novih korisnika mreže na relevantno tržište;
- (b) dnevna obveza primjenjuje se samo kada je korisnicima mreže pružena adekvatna informacija u vezi s njihovim predajama i preuzimanjima prije primjene potencijalne dnevne naknade i kada su imali razumnu mogućnost reagirati kako bi mogli upravljati svojim izlaganjima;
- (c) osnovni troškovi koji nastaju korisnicima mreže u vezi s njihovim obvezama uravnoteženja odnose se na njihovu poziciju na kraju plinskog dana;
- (d) u mjeri u kojoj je to moguće, dnevne naknade trebale bi odražavati troškove operatera transportnog sustava za poduzimanje bilo kakvih uz to vezanih radnji uravnoteženja;
- (e) dnevna obveza ne smije rezultirati time da korisnici mreže financijski dospiju na nultu poziciju tijekom plinskog dana;
- (f) koristi od uvođenja dnevnih obveza u pogledu ekonomičnog i učinkovitog rada transportne mreže veće su od bilo kakvih njezinih negativnih učinaka, uključujući i likvidnost trgovine na virtualnom tržištu.

3. Operater transportnog sustava može predložiti različite dnevne obveze za različite kategorije ulaznih i izlaznih mjesta s ciljem osiguravanja boljih poticaja za različite kategorije korisnika mreže kako bi izbjegao unakrsno subvencioniranje. Pravo predlaganja operatera transportnog sustava ne utječe na pravo nacionalnog regulatornog tijela da samoinicijativno donese odluku.

4. Operater transportnog sustava treba se savjetovati s dionicima, uključujući i nacionalna regulatorna tijela, operatere distribucijskih sustava na koje se to odnosi te operatere transportnih sustava u susjednim zonama uravnoteženja u pogledu svake dnevne obveze koju namjerava uvesti, uključujući i metodologiju i pretpostavke koje koristi za donošenje zaključka da ona zadovoljava kriterije navedene u stavku 2.

5. Po završetku postupka savjetovanja, operater transportnog sustava izrađuje dokument preporuke koji treba sadržavati konačan prijedlog i analizu sljedećega:

- (a) potrebe dnevne obveze, uzimajući u obzir svojstva transportne mreže i fleksibilnost koja je na raspolaganju operateru transportnog sustava putem kupovine i prodaje kratkotrajnih standardiziranih proizvoda ili upotrebe usluga uravnoteženja u skladu s poglavljem III.;
- (b) informacija koje su dostupne korisnicima mreže kako bi mogli pravodobno upravljati svojim dnevnim pozicijama;
- (c) očekivanog financijskog učinka na korisnike mreže;
- (d) učinka na nove korisnike mreže koji ulaze na relevantno tržište, uključujući eventualni nepotreban negativan utjecaj koji bi to moglo imati na njih;
- (e) učinka na prekograničnu trgovinu, uključujući potencijalni učinak na uravnoteženje u susjednim zonama uravnoteženja;
- (f) učinka na kratkotrajno veleprodajno tržište plina, uključujući i njegovu likvidnost;
- (g) nediskriminirajuće prirode dnevne obveze.

6. Operater transportnog sustava treba u skladu s postupkom propisanim u članku 27. predati dokument preporuke nacionalnom regulatornom tijelu na odobrenje prijedloga. Paralelno s time, operater transportnog sustava treba objaviti taj dokument preporuke poštujući pri tome obveze čuvanja povjerljivosti kojima je možda vezan i šalje ga ENTSOG-u kao informaciju.

Članak 27.

Donošenje odluka nacionalnog regulatornog tijela

1. Nacionalno regulatorno tijelo treba donijeti i objaviti utemeljenu odluku u roku od šest mjeseci od primitka potpunog dokumenta preporuke. Pri odlučivanju hoće li odobriti predložene dnevne obveze, nacionalno regulatorno tijelo treba procijeniti zadovoljava li ta dnevna obveza kriterije navedene u članku 26. stavku 2.

2. Prije donošenja utemeljene odluke, nacionalno regulatorno tijelo treba se savjetovati s nacionalnim regulatornim tijelima susjednih država članica i uzeti u obzir njihova mišljenja. Susjedna nacionalna regulatorna tijela mogu zatražiti mišljenje Agencije u skladu s člankom 7. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 713/2009 o odluci navedenoj u stavku 1.

Članak 28.

Postojeće dnevne obveze

Kada operater transportnog sustava ima dnevne obveze na dan stupanja na snagu ove Uredbe, taj operater transportnog sustava treba u roku od šest mjeseci od tog datuma provesti postupak propisan u članku 26. stavcima 5. i 7. i predati dnevnu obvezu ili obvezu nacionalnom regulatornom tijelu na odobrenje u skladu s člankom 27. kako bi je/ih mogao nastaviti koristiti.

POGLAVLJE VII.

DOGOVORI U VEZI S NEUTRALNOŠĆU

Članak 29.

Načela neutralnosti

1. Operater transportnog sustava ne smije biti ni na dobitku ni na gubitku zbog plaćanja i primanja dnevnih naknada za odstupanja, dnevnih naknada, naknada za radnje uravnoteženja i drugih naknada u vezi s njegovim aktivnostima uravnoteženja, koje se sve smatraju aktivnostima koje operater transportnog sustava poduzima kako bi ispunio obveze propisane u ovoj Uredbi.

2. Operater transportnog sustava treba korisnicima mreže proslijediti:

(a) sve troškove i prihode koji nastaju zbog dnevnih naknada za odstupanja i dnevnih naknada;

(b) sve troškove i prihode koji nastaju zbog radnji uravnoteženja koje poduzima u skladu s člankom 9., osim ako nacionalno regulatorno tijelo smatra da su ti troškovi i prihodi nastali neučinkovito u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravilima. To razmatranje treba biti utemeljeno na procjeni koja:

i. pokazuje u kojoj bi mjeri operater transportnog sustava mogao razumno smanjiti nastale troškove kada je poduzimao radnju uravnoteženja; i

ii. uzima u obzir informacije, vrijeme i alate koji su dostupni operateru transportnog sustava u trenutku kada je odlučio poduzeti radnju uravnoteženja;

(c) sve druge troškove i prihode u vezi s aktivnostima uravnoteženja koje poduzima operater transportnog sustava, osim ako nacionalno regulatorno tijelo smatra da su ti troškovi i prihodi nastali neučinkovito u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravilima.

3. Kada se primjenjuje poticaj za poticanje učinkovitog poduzimanja radnji uravnoteženja, ukupni financijski gubitak treba biti ograničen na neučinkovito nastale troškove i prihode operatera transportnog sustava.

4. Operateri transportnih sustava trebaju objavljivati relevantne podatke u vezi s ukupnim naknadama navedenim u stavku 1. i ukupnim naknadama za uravnoteženje neutralnosti najmanje istom učestalošću kojom se odgovarajuće naknade fakturiraju korisnicima mreže, ali ne rjeđe od jedanput mjesečno.

5. Bez obzira na stavke 1. i 2., operater transportnog sustava u svojoj uravnotežujućoj ulozi može biti subjekt na kojeg se primjenjuje mehanizam poticaja naveden u članku 11.

Članak 30.

Novčani tokovi za uravnoteženje neutralnosti

1. Naknadu za uravnoteženje neutralnosti plaća korisnik mreže na kojeg se ona odnosi ili se ona njemu plaća.

2. Nacionalno regulatorno tijelo utvrđuje ili odobrava i objavljuje metodologiju za izračunavanje naknade za uravnoteženje neutralnosti i njezinu raspodjelu među korisnicima mreže te pravila za upravljanje kreditnim rizicima.

3. Naknada za uravnoteženje neutralnosti treba biti proporcionalna opsegu u kojem korisnik mreže koristi relevantna ulazna ili izlazna mjesta o kojima je riječ ili transportnu mrežu.

4. Naknada za uravnoteženje neutralnosti odvojeno se navodi prilikom fakturiranja korisnicima mreže, a fakturu trebaju pratiti dovoljne dopunske informacije koje su definirane u metodologiji navedenoj u stavku 2.

5. Pri primjeni varijante 2 informacijskog modela, kada stoga naknada za uravnoteženje neutralnosti može biti utemeljena na predviđenim troškovima i prihodima, metodologija operatera transportnog sustava za izračunavanje naknade za uravnoteženje neutralnosti treba dati pravila za odvojenu naknadu za uravnoteženje neutralnosti koja se primjenjuje na preuzimanja kada nema dnevnih mjerenja.

6. Tamo gdje je to relevantno, metodologija operatera transportnog sustava za izračunavanje naknade za uravnoteženje neutralnosti može dati pravila za podjelu komponenti naknade za uravnoteženje neutralnosti i za naknadnu razdjelu odgovarajućih iznosa među korisnicima mreže kako bi se smanjilo unakrsno subvencioniranje.

Članak 31.

Dogovori za upravljanje kreditnim rizicima

1. Operater transportnog sustava ima pravo poduzeti neophodne mjere i korisnicima mreže odrediti relevantne ugovorne uvjete, uključujući i mjere zaštite financijskim jamstvom, kako bi se ublažilo njihovo neizvršavanje plaćanja koja trebaju izvršiti za naknade navedene u člancima 29. i 30.

2. Ugovorni uvjeti trebaju biti transparentni i na temelju jednakih prava, proporcionalni svrsi i definirani metodologijom koja se navodi u članku 30. stavku 2.

3. U slučaju neizvršavanja obveze korisnika mreže, operater transportnog sustava nije odgovoran snositi bilo kakve nastale gubitke, ako su mjere i uvjeti navedeni u stavcima 1. i 2. bili propisno primijenjeni i ako se takvi gubici nadoknađuju u skladu s metodologijom navedenom u članku 30. stavku 2.

POGLAVLJE VIII.

PRUŽANJE INFORMACIJA

Članak 32.

Obveze operatera transportnih sustava u pogledu informiranja korisnika mreže

Informacije koje operater transportnog sustava pruža korisnicima mreže odnose se na sljedeće:

1. ukupno stanje transportne mreže u skladu s točkom 3.4.(5) Priloga I. Uredbi (EZ) br. 715/2009;
2. radnje uravnoteženja operatera transportnog sustava koje se navode u poglavlju III.;
3. predaje i preuzimanja korisnika mreže za plinski dan koji se navode u člancima 33. do 42.

Članak 33.

Opće odredbe

1. Ako operater transportnog sustava nije već dostavio te informacije u skladu s točkom 3.1.2. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 715/2009, on će dostaviti sve informacije navedene u članku 32. na sljedeći način:

- (a) na mrežnom mjestu operatera transportnog sustava ili u nekom drugom sustavu koji pruža informacije u elektroničkom formatu;
- (b) besplatno dostupne korisnicima mreže;
- (c) pružene na najučinkovitiji mogući način usmjeren korisniku;
- (d) jasne, mjerljive i lako dostupne;
- (e) nediskriminirajuće;
- (f) u dosljednim jedinicama bilo u kWh ili u kWh/d i kWh/h;
- (g) na službenom jeziku/službenim jezicima države članice i na engleskom jeziku.

2. Kada se mjerena količina ne može dobiti pomoću brojila, može se koristiti zamjenska vrijednost. Ta se zamjenska vrijednost koristi kao alternativna referenca bez daljih jamstava operatera transportnog sustava.

3. Omogućavanje pristupa informacijama ne smatra se davanjem bilo kakvog specifičnog jamstva, nego samo jamstva dostupnosti tih informacija u definiranom formatu i putem definiranog alata kao što je mrežno mjesto ili mrežna adresa i s time povezanog pristupa korisnika mreže tim informacijama u normalnim uvjetima korištenja. Ni u kakvim okolnostima operateri transportnog sustava neće biti odgovorni pružiti bilo kakvo dalje jamstvo, a posebno ne u vezi s informatičkim sustavom korisnika mreže.

4. Nacionalno regulatorno tijelo odabrat će jedan informacijski model za svaku zonu uravnoteženja. Za informacije koje se pružaju o predajama i preuzimanjima mjerenim u toku dana, na sve se modele primjenjuju ista pravila.

5. Za zone uravnoteženja u kojima se nakon stupanja na snagu ove Uredbe želi primijeniti varijanta 2 informacijskog modela, operater transportnog sustava ili nacionalno regulatorno tijelo trebaju provesti prethodno tržišno savjetovanje.

Članak 34.

Predaje i preuzimanja mjereni u toku dana

1. Za predaje i preuzimanja mjerene u toku dana u zoni uravnoteženja u kojoj je kvota korisnika mreže jednaka njegovoj potvrđenoj količini, operater transportnog sustava ne mora davati druge informacije, nego samo informacije o potvrđenoj količini.

2. Za predaje i preuzimanja mjerene u toku dana u zoni uravnoteženja u kojoj kvota korisnika mreže nije jednaka njegovoj potvrđenoj količini, operater transportnog sustava na plinski dan D treba korisnicima mreže dati najmanje dva ažuriranja njihovih mjerenih protoka barem ukupne predaje i preuzimanja mjerene u toku dana prema onoj od sljedeće dvije mogućnosti koju je odabrao operater transportnog sustava:

(a) svako ažuriranje pokriva protok plina od početka tog plinskog dana D; ili

(b) svako ažuriranje pokriva povećanje protoka plina nakon onog o kojem je izvješteno u prethodnom ažuriranju.

3. Prva ažuriranja trebaju pokriti najmanje četiri sata protoka plina u toku plinskog dana D. Ta ažuriranja treba predati bez nepotrebnih odlaganja i u roku od četiri sata nakon protoka plina i ne nakon 17.00 UTC (kod zimskog računanja vremena) ili 16.00 UTC (kod ljetnog računanja vremena).

4. Vrijeme drugog davanja ažuriranja određuje se po odobrenju nacionalnog regulatornog tijela, a objavljuje ga operater transportnog sustava.

5. Operater transportnog sustava može od korisnika mreže zatražiti da navedu kojim od informacija navedenih u stavku 2. imaju pristup. Na temelju primljenog odgovora taj operater transportnog sustava daje korisniku mreže onaj dio informacija kojima on nema pristupa, u skladu sa stavicima 2. do 4.

6. Kada operater transportnog sustava nije odgovoran za dodjeljivanje količina plina korisnicima mreže u sklopu postupka dodjele kvota, kao izuzetak od stavka 2., on treba pružiti barem informacije o ukupnim predajama i preuzimanjima najmanje dva puta dnevno za plinski dan D na taj plinski dan D.

Članak 35.

Dnevna mjerena preuzimanja

1. Kada se primjenjuje varijanta 1 informacijskog modela, operater transportnog sustava na plinski dan D treba korisnicima mreže pružiti najmanje dva ažuriranja njihovog dijela mjerenih protoka za najmanje ukupna dnevna mjerena preuzimanja prema onoj od sljedeće dvije mogućnosti koju je odabrao operater transportnog sustava:

(a) svako ažuriranje pokriva protok plina od početka tog plinskog dana D; ili

(b) svako ažuriranje pokriva povećanje protoka plina nakon onog o kojem je izvješteno u prethodnom ažuriranju.

2. Svako ažuriranje daje se u roku od dva sata nakon kraja zadnjeg sata protoka plina.

Članak 36.

Preuzimanja kada nema dnevnih mjerenja

1. Kada se primjenjuje osnovni slučaj informacijskog modela:

(a) na plinski dan D-1, operater transportnog sustava daje korisnicima mreže predviđanje njihovih preuzimanja kada nema dnevnih mjerenja za plinski dan D najkasnije do 12.00 UTC (kod zimskog računanja vremena) ili do 11.00 UTC (kod ljetnog računanja vremena);

(b) na plinski dan D, operater transportnog sustava daje korisnicima mreže najmanje dva ažuriranja predviđanja njihovih preuzimanja kad nema dnevnih mjerenja.

2. Prvo ažuriranje je potrebno osigurati najkasnije do 13.00 UTC (kod zimskog računanja vremena) ili do 12.00 UTC (kod ljetnog računanja vremena).

3. Vrijeme drugog davanja ažuriranja određuje se po odobrenju nacionalnog regulatornog tijela, a objavljuje ga operater transportnog sustava. Pri tome treba uzeti u obzir sljedeće:

(a) pristup kratkoročnim standardiziranim proizvodima na trgovinskoj platformi;

(b) točnost predviđanja preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja u usporedbi s vremenom kada su bila dana;

(c) vrijeme kada prestaje razdoblje renominacije, koje je određeno člankom 15. stavkom 1.;

(d) vrijeme prvog ažuriranja predviđanja preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja.

4. Kada se primjenjuje varijanta 1 informacijskog modela, operater transportnog sustava na plinski dan D treba korisnicima mreže pružiti najmanje dva ažuriranja njihovog dijela mjerenih protoka za najmanje ukupna preuzimanja kada nema dnevnih mjerenja kao što se navodi u članku 35.

5. Kada se primjenjuje varijanta 2 informacijskog modela, operater transportnog sustava na plinski dan D treba korisnicima mreže pružiti predviđanje njihovih preuzimanja kada nema dnevnih mjerenja za plinski dan D kao što se navodi u stavku 1. točki (a).

Članak 37.

Predaje i preuzimanja nakon plinskog dana

1. Operater transportnog sustava treba najkasnije do kraja plinskog dana D+1 svakom korisniku mreže dati početnu kvotu za njegove predaje i preuzimanja u danu D i početnu dnevnu količinu odstupanja.

(a) Za informacijske modele osnovnog slučaja i varijante 1, potrebno je dodijeliti sav plin koji je dostavljen u distribucijski sustav;

(b) za varijantu 2 informacijskog modela, preuzimanja kada nema dnevnih mjerenja jednaka su predviđanju preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja koje je dano dan unaprijed;

(c) za varijantu 1 informacijskog modela, početna dodjela kvote i početna dnevna količina odstupanja smatraju se konačnom dodjelom kvote i konačnom dnevnom količinom odstupanja.

2. Kada se primjenjuje privremena mjera navedena u člancima 47. do 51., početna dodjela kvote i početna dnevna količina odstupanja mogu se dostaviti u roku od tri plinska dana od plinskog dana D u slučaju kada tehnički ili radno nije izvedivo postupiti u skladu sa stavkom 1.

3. Operater transportnog sustava svakom korisniku mreže treba osigurati konačnu dodjelu kvote za njegove predaje i preuzimanja i konačnu dnevnu količinu odstupanja u razdoblju koje je definirano mjerodavnim nacionalnim pravilima.

Članak 38.

Analiza troškova i koristi

1. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Uredbe, operateri transportnih sustava trebaju procijeniti troškove i koristi sljedećega:

(a) povećanja učestalosti pružanja informacija korisnicima mreže;

(b) smanjivanja s time povezanih vremenskih planova pružanja informacija;

(c) poboljšanja točnosti osiguranih informacija.

Ova analiza troškova i koristi treba specificirati razradu troškova i koristi po kategorijama stranaka na koje se odnosi.

2. Operater transportnog sustava treba se savjetovati s dionicima o toj procjeni, u suradnji s operaterima distribucijskog sustava, kada se ta procjena odnosi i na njih.

3. Na temelju rezultata savjetovanja nacionalno regulatorno tijelo odlučuje o eventualnim relevantnim promjenama pružanja informacija.

Članak 39.

Obveze operatera distribucijskog/distribucijskih sustava i predviđajuće strane/predviđajućih strana u pogledu informiranja operatera transportnog sustava

1. Svaki operater distribucijskog sustava koji je povezan sa zonom uravnoteženja i svaka predviđajuća strana trebaju operateru transportnog sustava u odgovarajućoj zoni uravnoteženja dati potrebne informacije za davanje informacija korisnicima mreže u skladu s ovom Uredbom. One trebaju sadržavati predaje i preuzimanja u distribucijskom sustavu bez obzira na to je li taj sustav dio zone uravnoteženja ili nije.

2. Informacije, njihov oblik i postupak za njihovo osiguranje trebaju definirati operater transportnog sustava, operater distribucijskog sustava i predviđajuća strana, prema relevantnosti, u međusobnoj suradnji, kako bi se osiguralo da operater transportnog sustava može korisnicima mreže pružati informacije kao što je obavezan u skladu s ovim poglavljem, a posebno kriterijima navedenim u članku 33. stavku 1.

3. Operater transportnog sustava dobiva te informacije u obliku koji je definiran u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravilima i koji je usklađen s oblikom koji operater transportnog sustava koristi za pružanje informacija korisnicima mreže.

4. Nacionalno regulatorno tijelo može zatražiti od operatera transportnog sustava, operatera distribucijskog sustava i predviđajuće strane da predlože mehanizam poticaja u vezi s omogućavanjem točnog predviđanja preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja, koji treba zadovoljavati kriterije propisane za operatera transportnog sustava u članku 11. stavku 4.

5. Nacionalno regulatorno tijelo određuje predviđajuću stranu u zoni uravnoteženja nakon prethodnog savjetovanja s operaterima transportnih sustava i operaterima distribucijskih sustava na koje se to odnosi. Predviđajuća strana je odgovorna za predviđanje preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja i za rezultirajuću dodjelu kvote kada je to prikladno. Ta strana može biti operater transportnog sustava, operater distribucijskog sustava ili treća osoba.

Članak 40.

Obveze operatera distribucijskog/distribucijskih sustava u pogledu informiranja operatera transportnog sustava

Operater distribucijskog sustava dužan je informirati operatera transportnog sustava o predajama i preuzimanjima mjerenim u toku dana i dnevnim mjerenjima predaja i preuzimanja u distribucijskom sustavu u skladu s uvjetima informiranja propisanim u članku 34. stavcima 2. do 6. te u člancima 35. i 37. Operater transportnog sustava treba te informacije dobivati dovoljno rano da bi on mogao dati informacije korisnicima mreže.

Članak 41.

Obveze operatera distribucijskog/distribucijskih sustava u pogledu informiranja predviđajuće strane

1. Operateri distribucijskih sustava odgovorni su za osiguravanje dostatnih i ažuriranih informacija predviđajućoj strani u svrhu primjene metodologije za predviđanje preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja, kao što je propisano člankom 42. stavkom 2. Te informacije treba davati pravodobno u skladu s vremenskim planovima koje je definirala predviđajuća strana, kako bi bile u skladu s njezinim potrebama.

2. Stavak 1. primjenjuje se *mutatis mutandis* na varijantu 1.

Članak 42.

Obveze predviđajuće strane u pogledu informiranja operatera transportnog sustava

1. Predviđajuća strana treba operateru transportnog sustava osigurati predviđanja preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja i kasnije dodjele kvota u skladu s uvjetima informiranja propisanim u člancima 36. i 37. Operater transportnog sustava treba te informacije dobiti dovoljno rano kako bi mogao korisnicima mreže dati informacije i za predviđanja za dan unaprijed i za dnevna predviđanja preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja, najkasnije jedan sat prije isteka rokova navedenih u članku 36. stavku 1. točkama (a) i (b), osim ako su operater transportnog sustava i predviđajuća strana dogovorili kasnije vrijeme koje je dovoljno da operater transportnog sustava može korisnicima mreže dati te informacije.

2. Metodologija za predviđanje preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja treba biti utemeljena na modelu statističke potražnje u kojem se svakom preuzimanju kada nema dnevnih mjerenja dodjeljuje profil opterećenja koji se

sastoji od formule za variranje potražnje plina u odnosu na varijable kao što su temperatura, dan u tjednu, vrsta klijenta i sezone godišnjih odmora. Prije usvajanja metodologije o njoj se potrebno savjetovati.

3. Predviđajuća strana treba najmanje svake dvije godine objavljivati izvješće o točnosti predviđanja preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja.

4. Kada je to relevantno, operateri transportnih sustava trebaju davati podatke u vezi s protokom plina u roku koji je dovoljan da bi predviđajuća strana mogla ispuniti svoje obveze prema ovom članku.

5. Stavci 2. do 4. primjenjuju se *mutatis mutandis* na varijantu 1.

POGLAVLJE IX.

USLUGA FLEKSIBILNOSTI OPERATIVNE AKUMULACIJE

Članak 43.

Opće odredbe

1. Kada nacionalno regulatorno tijelo odobri uvjete u vezi s osiguravanjem usluge fleksibilnosti operativne akumulacije, operater transportnog sustava može korisnicima mreže ponuditi pružanje te usluge.

2. Uvjeti koji se primjenjuju na uslugu fleksibilnosti operativne akumulacije trebaju biti u skladu s odgovornošću korisnika mreže da uravnotežuje svoje predaje i preuzimanja tijekom plinskog dana.

3. Usluga fleksibilnosti operativne akumulacije ograničena je na razinu fleksibilnosti operativne akumulacije koja je dostupna u transportnoj mreži i za koju se smatra da nije potrebna za obavljanje njezine funkcije transporta u skladu s procjenom operatera transportnog sustava o kojem je riječ.

4. Plin koji korisnici mreže u okviru te usluge dostavljaju u transportnu mrežu ili ga preuzimaju iz nje uzima se u obzir u svrhu izračunavanja njihove dnevne količine odstupanja.

5. Mehanizam neutralnosti koji je naveden u VII. poglavlju ne primjenjuje se na uslugu fleksibilnosti operativne akumulacije osim ako drugačije odluči nacionalno regulatorno tijelo.

6. Korisnici mreže trebaju predavanjem nominacija i renominacija obavijestiti odgovarajućeg operatera transportnog sustava o korištenju usluge fleksibilnosti operativne akumulacije.

7. Operater transportnog sustava može odustati od zahtjeva da korisnici mreže podnesu nominacije i renominacije navedene u stavku 6. ako odsutnost takve notifikacije nema negativnog utjecaja na razvoj kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina i ako operater transportnog sustava ima dovoljno informacija da osigura točnu dodjelu kvote za korištenje usluge fleksibilnosti operativne akumulacije za sljedeći plinski dan.

Članak 44.**Uvjeti za osiguravanje usluge fleksibilnosti operativne akumulacije**

1. Usluga fleksibilnosti operativne akumulacije može se pružati tek kada se zadovolje svi uvjeti koji slijede:
  - (a) operater transportnih sustava ne treba sklapati nikakve ugovore s bilo kojim drugim pružateljem infrastrukture, kao što je operater skladišnog sustava ili operater sustava ukapljenog prirodnog plina, u svrhu osiguravanja usluge fleksibilnosti operativne akumulacije;
  - (b) prihodi koje operater transportnog sustava dobiva od pružanja usluge fleksibilnosti operativne akumulacije trebaju biti u najmanju ruku jednaki troškovima koji nastaju zbog toga ili koji će nastati zbog toga;
  - (c) usluga fleksibilnosti operativne akumulacije treba se nuditi transparentno i nediskriminirajuće, uz pomoć konkurentnih mehanizama;
  - (d) operater transportnog sustava ne smije korisnicima mreže naplaćivati, ni izravno ni neizravno, nikakve troškove koji su nastali zbog pružanja usluge fleksibilnosti operativne akumulacije ako taj korisnik mreže s njima ne sklopi ugovor za tu uslugu; i
  - (e) pružanje usluge fleksibilnosti operativne akumulacije ne smije imati negativan učinak na prekograničnu trgovinu.
2. Operater transportnog sustava treba smanjenju dnevnih obveza davati prednost nad pružanjem usluge fleksibilnosti operativne akumulacije.

POGLAVLJE X.

PRIVREMENE MJERE**Članak 45.****Privremene mjere: opće odredbe**

1. Ako kratkotrajno veleprodajno tržište plina nije dovoljno likvidno, operateri transportnih sustava trebaju primjenjivati odgovarajuće privremene mjere navedene u člancima 47. do 50. Radnje uravnoteženja koje operater transportnog sustava poduzima u slučaju privremenih mjera trebaju, koliko je to moguće, poticati likvidnost kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina.
2. Korištenje privremene mjere ne sprječava primjenu bilo koje druge privremene mjere kao alternative ili kao dodatne mjere, ako je cilj takvih mjera poticanje konkurentnosti i likvidnosti kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina i ako su one u skladu s općim načelima propisanim ovom Uredbom.

3. Svaki operater transportnog sustava izradit će i provesti privremene mjere iz stavaka 1. i 2. u skladu s izvješćem iz članka 46. stavka 1. koje je odobrilo nacionalno regulatorno tijelo u skladu s procedurom iz članka 46.

4. Izvješće predviđa ukidanje privremenih mjera najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 46.**Privremene mjere: godišnje izvješće**

1. Kada operater transportnog sustava predviđa primjenu ili nastavak primjene privremenih mjera, on treba pripremiti izvješće u kojem će specificirati:
  - (a) opis razvijenosti i likvidnosti kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina u trenutku pripremanja izvješća uključujući, kada su oni dostupni operateru transportnog sustava, između ostalog:
    - i. broj transakcija zaključenih na virtualnom tržištu i općeniti broj transakcija;
    - ii. razliku između nuđene i tražene cijene te količine ponuda za kupnju i ponuda za prodaju;
    - iii. broj sudionika koji imaju pristup kratkotrajnom veleprodajnom tržištu plina;
    - iv. broj sudionika koji su bili aktivni na kratkotrajnom veleprodajnom tržištu plina tijekom određenog vremenskog razdoblja;
  - (b) privremene mjere koje će se primjenjivati;
  - (c) razloge za primjenu privremenih mjera:
    - i. objašnjenje zašto su zbog stanja razvijenosti kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina koje se navodi u točki (b) one potrebne;
    - ii. procjenu kako će one povećati likvidnost kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina;
  - (d) identifikaciju koraka koje treba poduzeti kako bi se uklonilo privremene mjere, uključujući i kriterije za te pomake u koracima i procjenu uz to vezanog vremenskog roka.
2. Operater transportnog sustava treba se savjetovati s dionicima o predloženom izvješću.
3. Nakon postupka savjetovanja, operater transportnog sustava treba nacionalnom regulatornom tijelu predati izvješće na odobrenje. Prvo izvješće treba predati u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove Uredbe, a naknadna izvješća kojima se ono, ako je to potrebno, ažurira, treba predavati jednom godišnje.

4. Nacionalno regulatorno tijelo treba donijeti i objaviti utemeljenu odluku u roku od šest mjeseci od primitka potpunog izvješća. O takvoj odluci treba bez odlaganja obavijestiti Agenciju i Komisiju. Pri odlučivanju o odobrenju izvješća, nacionalno regulatorno tijelo treba procijeniti njegov utjecaj na usklađivanje režima uravnoteženja, olakšavanje integracije tržišta, osiguravanje nediskriminacije, učinkovite konkurentnosti i učinkovitog funkcioniranja tržišta plina.

5. Primjenjuje se procedura iz članka 27. stavka 2.

Članak 47.

Platforma uravnoteženja

1. Kada kratkotrajno veleprodajno tržište plina nema dovoljnu likvidnost ili se očekuje da neće imati dovoljnu likvidnost ili kada se vremenski proizvodi i lokacijski proizvodi koje zahtijeva operater transportnog sustava ne mogu razumno nabaviti na tom tržištu, uspostavlja se platforma uravnoteženja u svrhu uravnoteženja operatera transportnog sustava.

2. Operateri transportnih sustava trebaju razmotriti može li se uspostaviti zajednička platforma uravnoteženja za susjedne zone uravnoteženja u okviru suradnje između operatera transportnih sustava ili postoji dovoljan kapacitet interkonekcije da smatraju kako bi bilo učinkovito primijeniti takvu zajedničku platformu uravnoteženja. Ako se uspostavi zajednička platforma uravnoteženja, njome trebaju upravljati operateri transportnih sustava.

3. Ako se situacija opisana u stavku 1. nije bitno izmijenila nakon pet godina, nacionalno regulatorno tijelo može, ne dovodeći u pitanje članak 45. stavak 4., nakon podnošenja odgovarajuće izmjene izvješća odlučiti nastaviti s radom platforme uravnoteženja tijekom još jednog razdoblja od najviše pet godina.

Članak 48.

Alternativa platformi uravnoteženja

Kada operater transportnog sustava može dokazati da zbog nedovoljnog kapaciteta interkonekcije između zona uravnoteženja platforma uravnoteženja ne može povećati likvidnost kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina i ne može omogućiti operateru transportnog sustava poduzimanje učinkovitih radnji uravnoteženja, on može, uz odobrenje nacionalnog regulatornog tijela, upotrijebiti alternativu, npr. usluge uravnoteženja. Kada se koristi takva alternativa, potrebno je specificirati uvjete naknadnih ugovornih dogovora te primjenjive cijene i trajanje.

Članak 49.

Privremena naknada za odstupanje

1. Kada su potrebne privremene mjere iz članka 45., izvođenje cijene može se izračunavati u skladu s izvješćem iz članka

46. koje zamjenjuje metodologiju izračunavanja dnevne naknade za odstupanje.

2. U tom slučaju, izvođenje cijene može biti utemeljeno na primijenjenoj cijeni, zamjeni za tržišnu cijenu ili cijenu izvedenu iz razmjena na trgovinskoj platformi.

3. Zamjena za tržišnu cijenu trebala bi zadovoljavati uvjete navedene u članku 22. stavku 6. Pri stvaranju te zamjene potrebno je u obzir uzeti potencijalni rizik od manipulacije tržištem.

Članak 50.

Tolerancija

1. Tolerancije se mogu primjenjivati samo ako korisnici mreže nemaju pristupa:

(a) kratkotrajnom veleprodajnom tržištu plina koje ima dovoljnu likvidnost;

(b) plinu koji je potreban za zadovoljavanje kratkotrajnih fluktuacija u potražnji ili ponudi plina; ili

(c) dovoljnim informacijama u vezi s njihovim predajama i preuzimanjima.

2. Tolerancije se primjenjuju:

(a) uzimajući u obzir dnevnu količinu odstupanja korisnika mreže;

(b) na transparentan i nediskriminirajući način;

(c) samo u potrebnoj mjeri i na minimalno potrebno razdoblje.

3. Primjena tolerancija može smanjiti financijsku izloženost korisnika mreže marginalnim prodajnim cijenama ili marginalnim kupovnim cijenama u pogledu dijela ili cijele dnevne količine odstupanja korisnika mreže za taj plinski dan.

4. Razina tolerancije treba biti najveća moguća količina plina koju svaki korisnik mreže može kupiti ili prodati po ponderiranoj prosječnoj cijeni. Ako postoji preostala količina plina koja čini dnevnu količinu odstupanja svakog korisnika mreže koja premašuje razinu tolerancije, ona se treba prodavati ili kupovati po marginalnoj prodajnoj cijeni ili marginalnoj kupovnoj cijeni.

5. Određivanje razine tolerancije treba:

(a) odražavati fleksibilnost transportne mreže i potreba korisnika mreže;

(b) odražavati razinu rizika korisnika mreže pri uravnoteženju njegovih predaja i preuzimanja;

- (c) ne smije negativno utjecati na razvoj kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina;
- (d) ne smije prouzrokovati nepotrebno pretjerano povećanje troškova radnji uravnoteženja operatera transportnog sustava.
6. Razina tolerancije izračunava se na temelju predaja i preuzimanja svakog korisnika mreže, isključujući trgovinu na virtualnom tržištu za svaki plinski dan. Potkategorije treba definirati u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravilima.
7. Razina tolerancije koja se primjenjuje za preuzimanje kada nema dnevnih mjerenja definirana prema mjerodavnim nacionalnim pravilima treba biti utemeljena na razlici između relevantnih predviđanja preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja i dodjela kvota za preuzimanja kada nema dnevnih mjerenja.
8. Razina tolerancije može uključivati komponentu koja je izračunana uzimajući u obzir primjenu izvođenja predviđanja preuzimanja korisnika mreže kada nema dnevnih mjerenja prema kojoj relevantno predviđanje:
- (a) premašuje kvotu za preuzimanje kada nema dnevnih mjerenja u slučaju da je dnevna količina odstupanja pozitivna;
- (b) manje je od kvote za preuzimanje kada nema dnevnih mjerenja u slučaju da je dnevna količina odstupanja negativna.
- (a) u skladu s uvjetima postojećeg ugovora ako on sadrži odredbe koje omogućuju smanjenje zajamčene količine plina i/ili prekid postojećeg ugovora; ili
- (b) ako ne postoje takva ugovorna prava, na sljedeći način:
- i. ugovor ostaje na snazi do njegova prestanka u skladu s mjerodavnim uvjetima;
- ii. ugovorne strane trebaju razmisliti o dodatnim dogovorima kako bi se na tržište vratio dodatni plin koji nije potreban u svrhu uravnoteženja, kako bi drugim korisnicima mreže dali pristup većim količinama fleksibilnosti.
4. Kada ugovor koji je na snazi omogućuje smanjenje fleksibilnosti u iznosima koji odgovaraju suvišnoj dostupnosti, operater transportnog sustava treba smanjiti takvu fleksibilnost čim je to razumno moguće nakon stupanja na snagu ove Uredbe ili čim se ustanovi postojanje suviška.
5. Operater transportnog sustava treba se savjetovati s dionicima o specifičnim prijedlozima koje bi trebalo primijeniti kao privremene mjere za otpuštanje suvišne fleksibilnosti prema dugotrajnom ugovoru koji je na snazi.
6. Operater transportnog sustava treba objaviti informacije o svojim radnjama uravnoteženja poduzetim u skladu s dugotrajnim ugovorom na snazi.
7. Nacionalno regulatorno tijelo može odrediti ciljeve za postotak za koji bi dugotrajni ugovori trebali biti umanjeni kako bi se povećala likvidnost kratkotrajnog veleprodajnog tržišta plina.

POGLAVLJE XI.

ZAVRŠNE I PRIJELAZNE ODREDBE

Članak 51.

Otpuštanje suvišne fleksibilnosti operatera transportnog sustava

1. Ako na temelju dugoročnih ugovora za nabavu fleksibilnosti koji su na snazi na dan stupanja na snagu ove Uredbe operater transportnog sustava ima pravo preuzimati ili predavati određene količine plina, on nastoji smanjiti te količine fleksibilnosti.
2. Dok određuje količinu suvišne fleksibilnosti dostupne za predaju ili preuzimanje prema dugotrajnom ugovoru na snazi, operater transportnog sustava treba uzeti u obzir korištenje kratkotrajnih standardiziranih proizvoda.
3. Suvišna se fleksibilnost može otpustiti na sljedeće načine:

Članak 52.

Prijelazne odredbe

1. Nacionalno regulatorno tijelo može operateru transportnog sustava na temelju njegove opravdane molbe dozvoliti da uskladi svoje poslovanje s odredbama ove Uredbe u roku od dvadeset i četiri mjeseca od 1. listopada 2014., ako on ne primjenjuje ni jednu privremenu mjeru iz poglavlja X. Ako nacionalno regulatorno tijelo koristi tu mogućnost, ova se Uredba neće primjenjivati u zoni uravnoteženja tog operatera transportnog sustava za vrijeme trajanja prijelaznog razdoblja koje je u svojoj odluci odredilo nacionalno regulatorno tijelo i u opsegu koji je ono odredilo.
2. Nacionalno regulatorno tijelo treba donijeti i objaviti utemeljenu odluku u skladu sa stavkom 1. u roku od tri mjeseca od primitka takvog zahtjeva. O takvoj odluci treba bez odlaganja obavijestiti Agenciju i Komisiju.

*Članak 53.***Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ne dovodeći u pitanje članak 28., članak 33. stavak 5., članak 38. stavak 1., članak 45. stavak 4., članak 46. stavak 3., članke 51. i 52., ova se Uredba primjenjuje od 1. listopada 2015.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. ožujka 2014.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO
